

АНКЕТА
(въпроси към български поети, третиращи антични мотиви)

Яница Радева

В какви моменти се обръщате към античната тематика и има ли конкретни поводи за този творчески интерес?

Трудно е да бъде изказан конкретен момент, мисля, че творческото обръщане към античността е дълбоко индивидуален творчески процес и лично за мен действа често като гръбнак на творбата. Обръщането ми към мита нерядко е завоалирано или поне се старая да бъде ненадрапчиво, да е чрез говоренето за днешното време, за настоящите чувства и емоционалности.

Кои са античните теми и/или образи, които ви привличат и с какво?

От голям интерес за мен са Одисей и Орфей и прилежащите им образи Пенелопа и Евридика. Освен това интерес за мен от античната митология е образът на Икар. Работата ми с античната образност е не свързана със стремеж да следвам плътно мита, а да го препрочета съвременно, той да е част от структурата, без да бъде изведен наяве. Опитвам се неговата функционалност да не е явна и натраплива.

Имате ли определена целева група, към която адресирате творбите си, и как се вписва в подобно адресиране античната тематика? Очаквате ли, че читатели, които нямат знания за античността, биха разбрали творбите, в които тя присъства, и как виждате отговора на съвременния читател на античната сюжетика?

Понякога използвам митовете като озаглавяване на творби, а посланието е съвременно. Освен това смятам, че нито озаглавяванията, нито използването на образи в текстовете ми би затруднило прочита, понеже аз работя с митове, които са широко навлезли в ежедневно ни общуване и не е необходимо специално посвещаване на читателя.

Вашата творческа работна практика включва ли запознаване с антични ресурси?

Понякога.

Ако да, то какви са пътищата, по които достигате до античните първообрази (текстове на оригиналните езици, преводи, коментари, чуждо творчество, реципиращо античната тематика, критическа класическа и/или литературна рецепция, изкуства)?

Досегът ми е предимно чрез преводи и критическа литературна рецепция.

Как се отнасяте към творчеството на чуждестранни или български поети, които по някакъв начин преработват античните текстове? Някой от тях оказал ли е по-специално влияние върху вас?

Не мога да говоря за влияние, но с интерес прочетох Кирил Мерджански ("Избрани епитафии от залеза на Римската империя") и Никос Хаджиниколау ("Без маска").

Какви други теми (различни от античните) ви занимават като творец? Какво е мястото на античните мотиви в цялостния ви творчески поглед и възприемане на света, как се свързват античното и модерното, античното и българското или античното и личното?

Мисля, че назоваването на която и да е тема може да бъде отнесено към античността. А именно, възможността за такова отнасяне прави античното съвременно. В момента ме интересуват две теми – темата за самотата и темата за смъртта. По някакъв начин тези теми намирам сговарящи се с античността през образите на Пенелопа и на Евридика, които споменах вече. Други мотиви, които са важни за мен, са библейските. По-конкретно като образи в стихосбирката ми "Кошерът на думите" се открояват ябълката, градината, сътворението.

Как вие лично възприемате античните текстове – като извор на творческо вдъхновение, като извор на универсални и непреходни ценности, които постоянно биват претворявани от традицията, като инструмент за една общочовешка (европейска) свързаност и съхранение на обща културна памет, като модели за разбиране на света, които са валидни и днес?

Като част от телоса на творбата, като начин творбата да действа по-дълбоко, зареждайки се с енергията на времето, което е минало, но и настояще.